

BAKURUBASANNI
(nimoro 12 songo)
Mali kono = Dōrōmē 300
Afiriki kono = Dōrōmē 600
Jamana wère = Dōrōmē 1000

Marisikalo san 2006

Kunnafoniseben bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 221-21-04. Bosola Bamako-Mali. San 34nan boko 410nan A songo : dōrōmē 15

Ali Farika Ture ye dijne to

Ali Farika Ture tun y'a ba konoje tannan ye. Den kun fōlōw si kelen ma balo. Laada la nin nōgōnnā denkogeléya bē muso minnu sōrō, mogow bē siran ka mogotogo da a denw na A ka ca a la, o bē den ninnu bē wele fēn wērew togow la. O de kama Farika dara Ali togō kan. Farika bē fali kofo sonrayi la, n'o ye kōrōbōrōkan ye.

Ali Farika Ture bangera san 1939 Kano, Guruma Rarusi sérékili la Tumutu. San 2006 marisikalo tile 7 sōgōma joona, Ali Farika Ture ye dijne to Bamako, bana kuntaala jan senfē, k'a si hake to san 67 la; Nafunke komini méri fana tun don. Dijne seleke naani na, mogō bēe tun b'a waso ni nēnajekela min ye, o tun don.

Ali Farika Ture ye jonjon caman ta a ka nēnamaya kono na nēnajeko la : Lamerikenjamana na, dōnkilidala wanew bē jansan ni donbolo min ye, a y'o ta sijne fila. Mali la, a ni angilejamana Uruwayi Kuderi jera ka jonjon do ta san 1995. A ni Tumani Jabate fana jera ka do fana ta san 2006 in.na. Sanni ka se ninan ta ma, a ye jonjon do wēre ta san 2003, a ka dōnkili min bē wele «nafunke» okoson.

Ali Farika fa fatulen san 1940, u ka denbaya yélémane Nafunke dugu kono. Kōrōbōrōni fula anitamasekiwci kōrō ye bagangen ye. Baw ni sagaw ani misidenwtun bē di Ali Farika Ture ma ka taa u gen kungo kono. A tun be to k'a yēre nēnajē o senfē ni «jurukelennin» ani «kon» ye; ni dōw k'o ma buru walima filenin. O bagangen degun bonyana a kan; a ye Nafunke bila ka n'a ta nēnini Bamako. A fōlōla donita la Bagadaji,

A ka nēnamaya kera here ye dijne mogow bolo ka laban ka yéléma parantiya la mōbilatigiw nōfē Bamako ni Lagine Konakiri ce. Ali Farika yēre ka fō la, ale bōra dijnenatigé ko caman de kalama o kono na. A y'o kuma in lakali kunnafonidilaw ye san 2001 waati la. Lagine Konakiri, a taara Fodeba Keyita ka nēnajē dō la; o de y'a dabali ban kosebē. A ka sōrō ka yéléma Amadu Anpate Ba nōfē ka k'o ka kantala ye. Owaati Amadu Anpate Ba tun bē yaala Mali kono ka

mogokorobaw kumakanw ta.

Malikelen k'a ka yēremahonya sōrō, Ali Farika Ture ye dōnkilida damine. A ye jekulu sigi a yēre ye min tun bē wele «117»; ka laban ka don Gawo mara nēnajekulu la. A n'o tun bē Mali denmisēnw ka sanyéléma dōgokunkelen nēnajēw ke nōgōn fe. San 1968, Ali Farika Ture ye jamana kōkan nēnajē damine. O kera Sofiya, Biligari faaba la Eropu gun kan. San 1970, Arajomali y'a ta ka kē mobilibolila ye. A y'a sēbekōrō dege kanta la yen, ka laban ka don Arajomali ka nēnajekulu la; o min tun bē wele «ORANAMU»; ka disiki fōlōbosan 1976 min welela «»Farika»,

o y'a sōrō a si hake bē san 37 na. Arajomali y'a jo n'o ko bēe ye. Nka Arajomali baara ma se ka Ali Farika Ture ni Amadu Anpate Ba fara ka bo nōgōn bolo. A ka disiki fōlō bosan kelen, Amadu Anpate Ba taara n'a ye taama na Faransi. A mēenna yen fo ka disiki caman bo yen minnu ma se ka sangaba sōrō.

Ali Farika Ture kōseginnen, a ye san 1980 waatiw ke nēnajēw ni disiki labow la. A kelen dōnkilidala nēnajē, a ye yaala damine Eropu gun kan san 1987 kono na.

ne 2

KONDO	
Dabali fera sribaw labonnina	ne 2
Officinzen malosenehaw - Malo songo duman be sanekia ka toro meen a bolo	ne 3
Balaki	ne 4
Kelankene ni 38nan	ne 5
Dukene 22nan: Muso togó munu ari sabai, a jamu, cesi ri ari cesi	ne 6
Farafinha yirwalbaarav musaka la ougundi feere	ne 7
Kaskuni motoboliseben wajbyaten dor	ne 8
Kan 2008 no a tankuluw sora	ne 9
	ne 10
	ne 11
	ne 12

Ne folio

Angilejamana na mögohaké mintaara
a file Wanbile
ntolatankene na, o tun be se mögo
18.000 ma. O yaala senfe, a ye
Lamerikenjamana ni Zapón fana kë.
O nana ni Ali Farika kanu donni ye
farafin ni faraje bëe la; kuma t'u
döñkilidala ñanaw ma. O de koson
ñenajekela caman y'u meleke a
senna.

Ali Farika Ture kelen ko ka Farafinna ni Nansarala bee kolonkolon nенajeko la, a seginna ka n'a ka nafolo don dugukolo labaarali dafe. Sene kanu donna a la kojugu. A yere ye den caman soro, maloforo taari 350 tun b'a bolo Jafunke. San 1990, Ali Farika Ture ye aliboru 2 bo ka labankadijne mine a jojan fe kokura. San 1991 ani 1992, a ye sinje 2 ke Pari. San 1995, a taara Dakaro, k'a kunda Nanti kan tuguni Faransijamana o san kelen na. A ni donkilidala Salifu Keyita ye Mali seko

ni döñko səbekərə lafasa o senfə kosebe. A ka soro k'a sennakuru jamana kōkanboli la nənajeko la. Nka san 2005, Al'i Farika Ture ka dənkili minnu bora san 1984 ani 1988, o alibomu fila kafora nəgən kan ka ke kelen ye; məgəw y'a səbekərə deli, a ka na nənaje ke Burukiseli, Beliziki faaba la, o alibomu kura boli kurunbonkariyərə la. O tun y'a soro san 2000, a banna ka taa Sidineyi, Ositarali faaba la Olənpiki nənajew kurunbonkaralı la; sabula a y'a jira u la, k'a si körəbayara yərəjantaama ma.

Kabini Ali Farika fatuli kunnafoni lasera, Mali jamanakuntigi, minisiriñemögö ni minisiri tōw, depitew, ḥenajekelaw ani maaba caman wərew senna ma kōtige a ka denbaya la Lafiyabugu. Angilejamana mögö min jōlen bē ni Ali Farika ka alibomuko ye, n'o ye Niki Gōlidi ye, o nato n'a ka jonjon ye taratadon marisikalo tile 7 a ka saya ci.cunna o

kan.

Niki Golidi, dijë taabolo kura lafasabaa Aminata Daramani Tarawele olu ni jamana nəməgəw ni Ali Farika Ture kanubaaw ye sira ke kelen ye ka Nafunke səgərə suturali la. Niki Golidi ka fɔ la, Ali Farika Ture bə dannaya səbekərə mankutuli min k'a ka dənkiliw kono, o de y'ale nərə a la a san 20 ye nin ye.

Jamanajemögow ye jala da Ali Farika Ture faatulen na, k'a jira k'a be jate jamana baSigibaawfe. Döñkilidala min tun don, dinelatigé gelyaw ma se k'a yeleji datugu tuma si kelen na. O b'a jira ko hadamaden jigila man kan ka tige a yere la. Habibu Koyite y'a jira ko n'i tun ye Ali Farika nininka sanga ni waati fen o fen , n'a ka döñkiliw te «buluzi» ye? A b'a fo ayi, k'ale be «Amadarayi» de da. Amadarayibetalike Mali koronyanfan nena je la.

Ali Farika Ture, Ala ka hine i la.
Yusufu Dunbiya/Dokala Y. Jara

Dabali tigera sirabaw ladonni na

Siraw tēna tige ka waati jan ke tuguni kasoro u ma laben. jamana yiriwalan do ye a kōnosirabaw ye. Siraba dilanni musaka ka ca cogo min na, a ladonni ta fana b'o cogo kelenna. Sano san dōbe fara jamana ka sirakomako kan. An be don min na jamana komini bee b'a fe ka labo siraba la; a be fo janni ka di nōgome ye, nka a kōkuru de te sōn. Hali mōgo min mana fan bee ke sira numanwye, ni dabali numan ma tige u ladonni na, don bilen janya jamana be segin ka bin sirantanya dingé kōno. Sirabaw ladonniko kera dije sirabaw nēmōgōjekulu «AIPCR» ni Farafinna sirabaw tōpōtōjekulu «AGEPAR» ka masalakun ye u ka laje 11nan na.

San damado in na, Farafinna
sahara woroduguyanfan jamanaw bë
ka yelema don sirabaw tòpotòli sariyaw
la, minen jenamaw soròlen baaraw
keli la.

Jamana kono, sirabaw topotoli tēna
siri goferenaman kelen na tuguni;
kenegeyew sen donna a la.

Kenyereyew farali siraba

tɔpɔtɔbaaw kan, sirako nɛdɔnbaaw ka lajé daminenə n'o waleya kɛkun ani a nafa kan. O lajé 11nan min kéra Bamako feburuyekalo banwaati la, sirako nɛdɔnbaaw tun bɛ kɛnɛ kan ka bɔ Togo, Lagine Konakiri, Senegali, Moritani, Benen, Burukina, Kɔdiwari, Cadi, Gine Bisawo, Kameruni, Kongo Barazawili, Marɔku, Alizeri, Faransi, belizikiani Kanada. Lajé jubaju tun ye u ka jatemine kɛ nɔgɔn fɛ, baarakeminen kura minnu bɛ bolo la, u k'u mako don siraw la n'olu ye, i n'a fɔ a bɛ kɛ Kebeki, Kanadajamana na cogo min na; ka sirababilenninw sɛbekɔrɔ dilan ka ne wulakɔnɔduguw ni nɔgɔn ce ani ka siraw nafa kiime Farafinna yiriwalikola, yelema donnen sirabaw tɔpɔtɔcogo la. Jatemine bannen kɔ, a jirala ko ni sira tɔpɔtɔli baara bɛ di cakeda ma, sɛgesegeli bɛ boli o ka baara nafa kan; n'a bɛ fɔ o ma nansarakan na «DTAO», ka gofɛrenaman ni kenyereyew kà ketaw faranfasiya sɛben kɔnɔ.

A jirala ko sira boli la, walima a ladonni na, cakedaw be se ka baara

tila u ni njogon ce. Oben'a to jamanaw cakeda mankanw ka se ka baara soro ka ke cakeda kunbabaw koro. jekabaara ye baara klosicogo do ye cakedaw fe, min be ke jelenya kono, hali ni seba t'a dow ye minenko ni wariko la. Mali kono sirabakow nemogoba Mori Kante y'a jira ko minenkow ni bolifenkow minisiriso be nafolo bila cakeda mankanw bolokoro, u ka baara misennin sorotaw waleyali kama.

Sirabaw ladonni feere kura sariyaseben na, cakeda ka kan ka sira kolosi don n'a duguje. O b'a to sira tinenen kana dögökun walima kalo ke kasoro a ma laben. Siraba ladoncakeda be se ka sira bolibaaw lafaamuya siraba töpötöli sariyaw kan. Sira kilometere 1 ladonni musaka be se sefawari miliyon 10 fo 15 ma san 1 kono. O musakaba donni sirako dafe, minenkow ni bolifenkow minisiri Abudulayi Koyita y'a nini sira bolibaaw ni cakedaw fe, bee k'a janto siraw töpötoko numan na.

Lasina Jara / Dokala Yusufu Jara

Musow tɔgɔladon seli kɔrɔ n'a neći

Dijne musow tɔgɔladon seli bɛ ke san o san marisikalo tile 8. Ñinan, Mali musow ye ta bila forobamugu la tuguni. Ñenajew kera Mali marabolo kelen-kelen bɛe kɔnɔ. Bamako yan, jamanakuntig n'a furumuso, minisiriw, lasigidenw, ani fanga sigibolo bɛe lajelen, ka fara Bamako musow kan, olu ye lajeba ke Badalabugu seko ni dɔnko soba la arabadon, marisikalo tile 8. Muso caman bɛ yen ani cɛ caman, olu hakili la musow tɔgɔladon kɔrɔ te dɔwɛre ye finijumandonw kɔ, pariliba, tegerefo, dɔn ni dɔnkililiw. A kɔrɔ t'o ye. Marisikalo tile 8 sugandira dijne kɔnɔ musow togo la, ka da sababu caman kan. Olu dɔw file nin ye :

- San 1910, marisikalo tile 8, Danemariki jamana kan, sosiyalisijamanaw musojekuluw farala ñogɔn kan, k'a nini dijne faamaw fe, musow fana ka se ka wote i n'a fo cew.

- San 1914 marisikalo tile 8, Alimanjamana musow murutira, k'a nini wote ka daga u fana ye ten sa.

- San 1917, marisikalo tile 8, Irisijamana muso baarakelaw murutira k'a jira ko kɔngɔ ni minɔgɔ b'u la, ko kɛle ka dabila, u cew ka segin so.

- San 1944 musow yamaruyara sariya fe u ka wote Faransi jamana kɔnɔ.

- San 1986 marisikalo tile 8, musow murutira Silijamana kan. Fanga ye mugu wuli u la; ani do wrew.

Nin ñogɔnna caman de y'a to ni dijne jamana yeremahɔrɔnyalenw ka tɔnba ye marisikalo tile 8 ke musow tɔgɔladon ye dijne kɔnɔ. Ñeji, cɛsiri, baara, jolibɔn, nifili musow fe, o de nana ni marisikalo tile 8 ye. Bi ni dɔw y'o ke tegerefo, dɔn ni dɔnkili dama ye, o ye fili juguba ye.

Muso dɔw ani cɛ dɔw fana ye a

ko faamuya a ne jugu kan; bawo olu fe, marisikalo tile 8 kɔrɔ ye ko muso ni cɛ ye kelen ye. Cɛ man kan ka muso mara furu kɔnɔ. Muso ka kan ka ke yeremabila ye i n'a fo cɛ, min ka di a ye a k'o ke.

Nin bɛe ye faamuyalibaliya ye.

Dɔw yere fe, faama caman sen b'o la, marisikalo tile 8 seli te dɔwɛre ye ka fuguri bo daba da la kɔ, n'o te, musow yiriwali ma se u kɔnɔ.

Jamakulu wɛre bɛ yen, olu kɔni fe dijne faamaw be k'u yelebo musow la de, n'o te a kun t'olu musow ka sɛgen furakeli ye. Bawo olu be kalambaliya; san mume balo numan te, ji saniman te, dɔgotɔrɔso te, lakɔliso te, kuma te kurā ma ani ñosimansinw. O de kama, bɛe ka kan ka hakili sɔrɔ nin ko in na. Seli in kana ke naganaga dama ye. Kabini a ko damine fo ka na se bi ma, ni faamuya tun sɔrɔla, sisan tun ka kan k'a sɔrɔ Mali muso tilance tun ye balikukan kɛ. Sisan tun ka kan k'a sɔrɔ musomannin bɛe donna lakoli la, madarasa, walima duguyirikalansow. Ñinan, marisikalo tile 8 seli kera hakilila min kɔnɔ, o ye : «Feerew ka tige, cɛ ni muso, bɛe lajelen yiriwali ka se ka sabati ñenamaya kɔnɔ». San

Madamu Kajatu Funé Mayiga kelen ye perefe musoman ye Mali kɔnɔ

2001 hakilila kera musow joyoro fasodennumanya la. San 2002 ta, o kera «Musow joyoro woteko la jamana kɔnɔ». San 2003, o kera «Musow joyoro dunkafa sabatili la jamana kɔnɔ». San 2004, o kera «Muso joyoro, u tɔgɔlacakedaw sigili la sen kan».

Dijne laban in na, an kana ñogɔn nejen, muso togo te bilen muju ani sabali dama ye. A togo, cɛsiri ani cɛsiri, ka monebo a yere la. Tegere ma fo dɔn ma fo, kuma te yerekunfeere ma.

Mahamadu Konta

Bangebaaw desera lamoni na

Ne b'a nini senekelew fe, an ka do fara cɛsiri kan; n'o te, denlamɔ kera baara kura ye bi, min ka gelen kosebe. A geleya fanba b'an senekelew de kan. Den te mansa bonya tuguni. Misali la, ni denmisew ye ntolatan damine yɔrɔ koronnenw na, ni mɔgokɔrɔba be teme u la, u be ntola tan ka ci a kun. N'o k'a be kuma, u b'a fo a ma ko yan te temeyɔrɔ ye. N'an ma lamoni segin a cɔgo kɔrɔ ma, bidenw tijena. Hali ni mɔgɔ min ko a b'a denw karaba, i na mɔgɔ wɛre kan men, «u to yen, bidenw don». Ni bidenw don, bifaw ni bibaw fana de y'u bange. Ni ñinena i jujon kɔ, i labanko b'i kamanagan. Mɔgɔ min lamona ka ne a mansaw fe, o y'a damana den bange, o tijena; o kɔrɔ ye k'o mansa in de ma ke mansa ñenamaya ye a den ma. An k'an jilaja denlamɔ na, n'o te nafa tēna sɔrɔ an ka ñenamaya la.

Bakari Danbelɛ ka bɔ Sikaso/Wayɛrema 2 la

Ofisidinizeri malosenenaw

Malo sōngō duman, bē sēnekela ka foro mēn a bolo

Mali kōnō bi, malo ka dōgo min kilo 1 sōngō bē dēsē dōrōmē 40 ma. Malosenena minnu bē Jōnōn, olu ye sōngō sigi u ka malow la; min b'a to u ka se ka sēne musaka sōro a la. Sabula sēnekela mana dēsē jisōngō sarali la, a ka foro bē mine a la.

Dōgōfiri ye malo faaba ye Mali kōnō. A ni Jōnōn cē ye kilomētērē 60 ye. Sugu kōnō, i b'a sōro cē ni muso, bēs kun bunbunnen don gōngō nēsiranje fe. Wotorotigw bēna malow jigin basikili kōrō sumanmangasaba da la. O mangasa in ye Dōgōfiri foroba mangasa ye. O waatiw b'a sōro malo sannifere b'a tan ni filafili la. Dōgōfiri méri Burama Mariko y'a naniya ka malo bēs san kilo dōrōmē 40 na, k'a lamara sanni a sōngō ka yēlēn. O b'a to sēnekelaw kana u ka malo feere da su la julaw ma.

Mogo hake min bē Dōgōfiri komini kōnō, o bē se mogo 2000 ma. U ka nafasōrōsira fōlō ye maloko ye. O hukumu kōnō, ofisidinizeri malosenenaw bēnna a kan, san 2005 nowanburukalo la, mogo si kana malo feere dōrōmē 40 jukōrō. Jōnōn sēnekēsō ni arajo ye nin kunnafonni in jēnsēn Ofisi kōnō. Sēnekelaw lafasalitōn min bē wele Sekizagon, o nēmōgōba Faliri Boli y'a jira okutōburukalo laje dō senfē, k'u y'a kōlōsi, dōw b'a la ka malo kilo 1 feere julaw ma dōrōmē 35 walima 30; k'o julaw bē t'o malo kelen kilo feere Bamako dōrōmē 65 walima 60. Bamako ni Jōnōn dun furancē tē tēmē kilomētērē 300 kan. Sekizagon nēmōgōba y'a jira ko malosenenaw ka kan ka bēn ko la, k'u bolomalo don ba la.

Sēnekelaw m'o kuma in bila daa girin dala tuguni. Dugu bēs sēnēmōgō ye nōgōn sōro laje la,

min senfē a jirala malo kana feere dōrōmē 40 jukōrō; walasa sēnekela ka se ka jisōngō ni angērē mūsaka sōro a ka malo la. Malo taari 1 musaka ye ba 33.400 ye; a b'a to o ka se ka sōro malo tōni 1 feerelen na.

Ofisidinizeri kōnō, sēnekela tē se k'a to mariskalo tile 31 ka dafa kasōro a m'a ka san jisōngō sara ka ban. N'o kera, a ka foro bē mine a la k'a di a nōgōnna sēnekela wērē ma. A san 2 ye nin ye, Ofisi tun ye du 4000 nōgōnna ka forow mine u la, jisōngō sarabaliya kosōn, sarati kōnō. Lafasalitōn, demēdonjēkuluw ani politikimōgō ye dīnē mine n'o forominēkokuma ye, i n'a fo jisōngō ni sarali man kan. Goferenaman yērē de ye wulikajō kē, k'a nini Ofisi fe, minnu sera k'u kannajuru bēs sara sarati kōfē, o ka foro wērē di olu ma. Kēnē labennen tō min tun bē yen o benna du 4000 in tilance ma. A tō bē ka kēnē kuraw labenni makōnō halibi. Forow minēwaati kera wulikajō dan bēs ye sēnekelaw fe. Sisan, dugu bēs sēnēmōgō

cēsirilen don jisōngō sarali kunnofoni jēnsēnni na; sigidala arajow b'u dēmē o la. Jisōngō sarabaliya gelyea fanba bē Ofisi min kan, o bē sēnekelaw senkōromadon malo feereli la dōrōmē 40 na. Siyaka Tarawele sera k'a ka malo feereta bēs feere dōrōmē 44 na. O kera sababu ye, ale ka se k'a ka jisōngō sara.. Ale na kisi ninan foromine ma. Salifu Jara min ye Mali sēnēfēn wōngō cakeda nēmōgō ye, ale y'a jira ko sēnekelaw ka bēnkan in gelyantan tē; sabula a jirala ko ni mōgō min yera a ka malo feereli la dōrōmē 40 jukōrō, o ka malo bē mine a la. Nka Mali jagoko sariya talen tē. Salifu Jara hakili la, sēnekela ka kan ka laadi a kan'a bolofēn buruja; o ka fisā a ka suman minēni ye a la fanga la. Malo suguya bēs feereli sōngō hake kelen na, a ka fo la, o ye gelyea dō fana ye. Ni juru bē se ka don sēnekelaw la u mako gelyēn nēnabōlī kama, o ka ni u ka suman feereli ye malogosiwaati la.

Berehima Tarawele
Dokala Yusufu Jara

Wērisipiyerēn tōgōlacakēda : Lujuratōw jigi

Mali minisirijēmōgō Usumani Isufi Mayiga ye Wērisipiyerēn tōgōlacakēda kurunbonkari arabadon mariskalo tile 15 san 2006. Senkōgelyea bē mōgō minnu na, olu ka taamaminēn w dilanyōrō don.

Cakēda in tōgō dalen file tubabukē min na, keretiñēdiinē nēmōgō tun don; a ye san 50 nōgōnna kē faantanw dēmēni ni yiriwalibaaraw la Mali kōnō. Cakēda Wērisipiyerēn bē Bakojikōrōni Aseyi la, Bamako komini 5nan na. A sigilēn bē dugukolo metērekēnē 5.800 kan, sefawari miliyon kēmē nōgōnna donna a baara kunfōlō dafē. So jora

miliyon 37. Fen minnu bē don sen kologelyafēn w dilanni dafē, o musaka sera miliyon 50 ma, miliyon 13 donna baarakēminēn na. Mali ye «siti» dayēlē a ye miliyon 46. Berinari Wērisipiyerēn yērē fatura san 2003 okutōburukalo la Faransi. Ale de ye dugu sigi k'o tōgō da Teriyabugu. Mōgō caman bē taa a nē daamu da o yōrō in kan egū mara la. Mōgōnumankē in ye pōnpekōlōn w ni lākōlisow jo ka di faantanw ma. Minisirijēmōgō y'a jira ko Maliden si tēna nīnē Berinari Wērisipiyerēn kō.

Berema Dunbiya
Dokala Yusufu Jara

Kuruntununko fila ni Esipanitaalaw ye

Mogo minnu tun b'a fe k'u dogo ka don Esipani, u tilance tora ji la Moritani ni Sahara Okisidantali dankanw na. Kurun folo min wulila ni mogo 43 ye marisikalo tile 1 san 2006 Nuwadibu, Moritani dankan do la, mogo 22 tora jikankasaara la, olu la. Gine Bisawo mogo 25, Ganbi mogo 19, Moritani mogo 1 ani Mali mogo 1. Nin kunnafo ni sorola Zemu Bara fe; ale ye Esipani kurarusi bolofara min be Moritani, o kumalasela don. Dogokatemena ninnu ka kurun moteri bannen, ji y'a noni ka n'a ceci farakuruba do la dankan masurunya la. Kurarusi mogow sera k'a to mogo 24 mine ji la ka kosegin n'olu ye Nuwadibu u bodon tile 5nan. O y'a sorol kurun min tun wulila feburuyekalo tile 25 san 2006 ni mogo 43 ye Sahara Okisidantali, jikankasaara y'o mogow sorol Dakile masurunya la. Dakile be Sahara Okisidantali woroduguyanfan fe. Mogo 23 tora o la. Mali mogo 38, Ganbi mogo 3, Kodiwari mogo 1 ani Nizeriya mogo 1. Maroku monnikebato min tun bena deme don olu la, jikuru y'u ka kurun digi ni fanga ye ka n'o ceci fila ye bato la, k'u bee suuru ji kono. Mogo 23 minnu sera ka sorol ji la olu la, Zemu Bara y'a jira k'olu nana bila Nuwadibu marisikalo tile 3.

Kurarusi ni Moritani kurasanrusi ka sorol ka dabali do tige dogokatemenaw magenni kama. Kuruntununko fila in na, mogo 44 minnu kisira Nuwadibu polisi kelen k'u nininka u ka kasaaraw sorocogo la, kurun min wulila marisikalo tile 1 la, o mogo kisilenw y'a jira k'olu ka moteri y'u bila kabini u wulidon. U ye tile 5 de ke ji sanfe yen, u jolen be yoronin kelen. Fine kolonbawuli min kera o kofe, o y'u ka kurun noni fo kilometre 36 nogonna ka n'a ceci kabakuru do la dankan fanfe, Lageyira kenekayanfan fe Moritani ni Sahara

Okisidantali dancew la.
Jateminenaw ka fo la, dogokatemena minnu be bo Farafinna k'u kunda Esipani kan Ilikanari sira fe. San 2005 nowanburukalo ni bi ce, mogo 1200 fo 1300 tora ji la.

Moritani kurasanrusi y'a jira Ilikanari Arajo Kaduna Seri la, ko dogokatemenaw b'a fo «halni ni n ni be to Esipanitaa dafe, n t'a dabila fo n ka don».

Tile kono mogo 700 walima 800 b'u bila kogoji kan. O bato ninnu na, kemesarada la 40 be tunun ji la o kilometre 1000 jitige senfe.

Ilikanari marajemogow y'a jira ko mogow be ka batigekurun suguya kuraw dilan dogokatemenaw tigeli kama sisan, u be minnu wele Kayukosi. U dilannen don ni weri mogow-mogow ye; a kundama b'a ta metere 14 na ka se 18 ma. Mogo 70 fo 80 be don u kono. Moteri fila-fila b'u bee la ani gasiwalibido 10 nogonna bilayoro.

Walasa Moritani dugukolo kana ke batemesira ye Esipanitaalaw fe, jamana nemogow ye sariya do ta. Moritani kogojidankanw na, kolosili bena kologirinya ani ka Esipanitaalaw tigeli labenbaaw jini k'u mine. Nin kunnafo in lasera Moritani konona minsiri Mohamedi Ahamed Uludu Mohamedi Lamini fe. Nuwadibu ni Dakile maraw polisinemogow, u zandaramaw ani u sorodasijemogow tun b'o laje kene kan. Sabula a kolosira kosa in na, ko Esipanitaalaw kundalen b'o yoro ninnu kan. Kunnafoniw y'a jira ko san 2006 in feburuyekalo kono, Esipanitaala 600 minena sira la. Moritanijamana nemogow ka laje in senfe Nuwadibu, jamana konona minsiri ni Nuwadibu perefe Mohamedi Seki taara u nedu mogo minnen ninnu kan. Lakana nemogow labanna ka da u kan, sorodasikan koro min be wele

«Turubile» ka taa o laje. Bato koro minnu fililen be dankan na yen, a jirala ko Esipanitaala ninnu bena nogon dalaje olu jukoro tile damado sanni u k'u fili kogoji kan.

Nuwadibu dankan na, dugu woroduguyanfan fe, Esipanitaala fila su sorola kurun do kono karidon marisikalo tile 12 san 2006, u melekelen fini na. U jirala minisiri n'a nfejama na; nka u bugunnatigew donnent te folo. Mogo kembe ni ko werew be lakanabaw bolo dugu kono, sanni u ka lasegin u ka jamanaw kan.

Dokala Yusufu Jara

Kunnafo surunw

Sefawari miliyari 113 ani miliyon 600: Demebaaw ka bolomafara hake kera o ye Mali ka san 2005 baarakenafo lo. U ka san 2004 ta benna sefawari miliyari 33 ani miliyon 300 ma.

Sefawari miliyari 2 ani miliyon 200: Sikasomara kungokolon topotoporoze musaka y'o ye. Dabali min tigelen don sokonona gonninko la n'o be wele «SED», poroze in sigira sen kan o hukumu kono. Faransijamana demedonjekulu min nesinnen don yiriwalima, wari kofolen in bora o kun.

Sefawari miliyon 100: mogo minnu be pankurunw ta ka n'u nedaa mu da Gwo yoro nena namaw kan, nin musaka in sorola o hukumu kono san 2004.

Feeere kuraw bena tige walasa ka nabaaw faranfasiya kosebe. N'o ye seben do dilanni ye tubabukan ni angilekan na, Gwo mara siyaw ni koroborobuguw ni tamasekiw ka sow bugunnatigew bena ke o kono.

Sefawari miliyon 860 : Mali koorisenenaw ni sumansenenaw ye senkemansin 156 minnun' uminenw dafalen jini siniyaw ka cakeda «D.T.E» fe o musaka don. Nin sanniseben nafama in tegenobilala sibiridonmekalo tile 14 san 2005 senet minisiriso la.

Bana 3 bε Mali ntolatanko la

Kani 2008
ntolatankuluw
sigira kaban.
Mali-Togo,
Benen, ani
Saralon bε ben
ntolatan kun folow
la. Maliden

caman hakili **Yaya Mariko**
sigilen don k'a sababu ke, k'olu
jamana ninnu fanga ka dōgo Mali
koro.
Ne bε min fo jamananemogow ye,
mogo kana jōn a kelenjōgon na k'o
ka dōgo. Bana 3 minnu bε Mali
ntolatanko la n'olu ma furake, mogo
hakili man kan ka sigi. A folo ye
degelikaramogontaya ye; filanan ye
ntolatan nemogow ka bēnbaliya ye;
bana 3nan ye labenw sabatibaliya
ye. Kani 2005 nebila ntolatanw na
Togo ye Mali sen bo tulon na; o
kelen degelikaramogo labilala. O ni
sisan ce kura sōrōli ma kofo an ye
folo. San 2008 ntolatankuluw dun
sigira kaban; labenw bēna sabati
waati jumen na? Ni nemogow ma
wuli k'u césiri a ko fe, kelen
sokene sōrō kaban,
maribayaasadon te fen ne o la bilen
de. Samatasiegew bēna
degelikaramogo kura sōrō waati
jumen na sanni nebila ntolatanw ka
damine?

Bēnbaliya ye ntolatan silasa

Mali goferenaman bε fo Kani 2006
ntolatan bε lajelen jirali la
jamanadenw na. An b'a don k'a ma
ke musakabo ko.
O temenen kō, ne bε Mahamadu
Konta fo a ye Mali ntolatan
silasakun min fo zanwuyekalo
Kibaru ne 12nan na. A y'a jira ko
bēnbaliya ye ntolatan silasa an ka
jamana in kōno. N'o te, wariko te,
wa sebaliya fanga te. Mahamadu
Konta ka folen in ye tan ye, kelen t'a
je. Tige de man di mogow ye.
N'i y'i miiri k'a ta Yawude 1972 la ka

n'a bila jinan 2006 la, i te fosi ye
ntolatanko la ni kunmasulikow
dama te. Fanga fen o fen temena
Mali in kōno ka n'a bila sisan na, i
te fosi kōlosi namara sirilenw kō wari
nōfē. Nka ni Federason ma hakili
sōrō nin benbaliya in ka dabila, an
na mēen ni Farafinna kupu ma don
Mali kōno. Benbaliya mana don
dijēna baara o baara la, o te se ka
nesōrō fo ka dijē wuli, ni mogow ma
segin u kō ka ben.

Yaya mariko ka bε
Senu Bamako

Jurujugu ma tige ka bε sēnekēlaw kanna

A tun be fo ko Mali tun be dingé
dun min kōno folo, ko a bōra o kōno
san 1991 marisikalo tile 26 dom.

Marisikalo tile 26 don ye donba
ye Malidenw bolo, ko jurujugu
tigera ka bε an kanna. A tigera ka
bε faamaw de kanna; n'o te a b'anw
sēnekēlaw kanna halibi. An
sēnekēlaw kunko si kelen ma nōgo
faamaw bara ani an ka
komini nemogow bara.

Misali folo : jurujugu tigelen ka bε
faamaw kanna, olu ye mogo kelen
nisōngō dōgoya ka ke dōrōme 330
ye. An bε don min na sisan dōrōme
400 farala o kan, ka nisōngō ke
dōrōme 730 ye.

Misali 2nan : N'i sera meri la
wolosebenko la, mogo kelenna bε
b'a ka baara musaka fo i ye, i b'o
sara. Wa kalo o kalo dō bε fara
woloseben musaka kan.

Misali 3nan : Anw sēnekēlaw
bolofenw te sōngō sōrō julaw bolo.

U b'a fo ko mogo t'u jini sisan.
Nka an mako mana se julaw
bolofenw ma, olu sōngō be yelen
don n'a duguje. K'olu dēselen don u
bakurubasanyorow la. Faantan
kannajuru bēna tige waati jumen
na?

Kibaru b'a ladonniya ko woloseben
be dilan fu la sisan Mali kōno, n'a
kelen te teme tile 30 kan. N'a' ye
san 2006 in feburuyekalo Kibaru
kalan, a' bε kunnafoni caman sōrō
mogo makonjesebenw kan.

Soyibajan Jara ka bε kodumanda
la, Nonkon Komini na

Masōkō damanda saya cayara

Masōkō ye Miseni dugu do ye
Kajolo mara la. Waati do la
kunnafoni y'a jira ko sanu bε tomo
Masōkō kungo kōno kungoyaalalaw
fe. O kelen ce ni muso, denmisēn ni
mogokoroba, bεs ye nōgōn sōrō
sanunini na yen. Bεs b'a don jama
nōgōnkunbenyōrō nafolo nōfē,
kojugukelaw ni nsonw fana te ban o
senkō. Ko kelen min ji be teme
dugu dafε, sanubōgo bε ko o kōno,
fini w bε ko a la, mogo caman fana
banakotaayorō don. Dugumogow ni
damansenaw ka minnijitayorō fana
y'o kōkōnōna ye. Tuma caman na,
ni sanu sōrōli dōgoyara, sarakaw
bε bε ka t'olu fana fili ji la. Jinōgo hi
damān gazi kera sababu ye ka
kanjabana, kōnoboli ani
sōgōsōgōjugu bila mogow la. Mogo
10 fo 15 tun bε se ka sa tile kelen.

O kelen, Masōkō dugumogow ye
donsow bila ka yōrō kōlosi waleyā
juguw la. Jama fanga bonyana olu
ma. A ma ne min ko Sikaso
maranemogō ye finitigīw bila ka taa
lakana sabati.

Berema Berete ka bε Diyu,
Kajolo mara la

Nininkali

Makuta Suko ni Nagalen Sakiliba, ni
Banba Jara furumusow don ka bo
Surukun Gangaran, u y'a jira k'u ka
batakiw bε kalan Arajo la, nka ko u
kunnafoni te bε Kibaru kōno. U ye
Kibaru nemogoyaso nininka o kun
na.

Jaabi

Bataki minnu bε kalan Arajo la, olu
ye minnu nafa bε Kibaru jemukan
lamenbaaw kan. Kunnafoni minnu
bε bε Kibaru kōno, o ye minnu nafa
bε Kibaruseben kanubaaw kan.
Kunnafoni bε bε Kibaruseben kōno
walasa mogo caman k'u kalan. A
dōw yere bε kalan Arajo la.
Faamuya konuman, a' n'o sōrō nin
jaabi in na.

Kibaru

Silow jokun ye mun ye?

Mali jemogow k'a laje k'u mako don senekelaw la. N'i y'a me

Semudete, a fo Mali. Semudete t'a damana jamana ye. An be bin Semudete kan tuma bese la k'o man ni : kasoro doonin be jamana jemogow yere la. Ko caman ne dagolen don senekelaw la k'a sababu k'u ka kalanbaliya ye. Kemesarada la, mogo 80 ma kalan u la. O la jamana jemogow ka kan k'u hakili to o la, k'u kunkan kunnafoniw di u ka sigidaw kanw na.

Semudete jemogow ko dugu si kana a ka koori pese ninan kasoro kooritamobbbili ma na jo ka dugu la.

U y'a jira an na fana, an ka silow jo k'u ni dugu furance se metere 300 walima metere 100 ma, koori lamarayorow kama. U labanna k'a fo o kofe, duguw k'u ka koori lamarasow kono. O tuma na silow jokun ye mun ye duguw la? Nin ye geleya ye ka nesin senekelaw ma. Dugu do la magasa jolen te yen; n'i k'olu k'u ka koori don so kono, fo ni do bora a siso kono k'o labila dugu ye koorikeyoro kama.

**Nuhun Legaran Kulubali ka bo
Karaya - Kurujula,
Benduguba komini na Kita**

Baganbana

Misibana do b'anw ka sekiteri kono sisian, o kelen be kamanaganjo ye. Mogow be bana suguya in wele «Safa». N'a ye bagan mine, a be don ntorenci ni dakonona bosili fe. Bagan be se ka tile 4 fo 5 ke, a te dumuni ke. A koni man teli ka bagan faga nk'a b'a nani. An ye bagandogotorow nininka, olu ko bana in fura t'olu bolo.

Ni baganbana sidon dogotoro wewew be jamana in kono, u ka wuli k'u jo walasa baganw ka se ka furake.

**Usumani Bari ka bo Solabuguda la,
Narena komini na Kangaba**

Poyi : I yere don

I yere don,
O koro t'i k'a don k'i ye farafin ye.
Faraje fana ka kan k'a yere don.
Yeredon fokun t'i k'a don i ye faantan ye.
Faama fana ka kan k'a yere don.
yeredon fokun t'i k'i yere togo don.
Mogo te dije na min t'a yere togo don.
I yere don.
O koro ye i k'i miiri i bangebaaw n'i benbow jogo numan na.
Hali n'i ma se k'u hogon bo,
I jija k'u ladege.
N'i desera ladege numan na,
O y'i fililen y'i yere ma.
I yere don.

**Basiru Fonba ka bo Jele-Beleko,
Joyila mara la**

Keneya kalan do kera Sirakoro komini kono

Keneya sabatilikalan do kera Sirakoro komini na, k'a damine feburuyekalo tile 8 fo a tile 12 san 2006. Kalan in sigira sen kan «Pilaneteri nasionali Kita Kuru demedonjekulu «ARAFD/C» ani Sirakoro keneyaso fe, ka nesin komini mogow ma; walasa ka sumaya kumbenni, sigida saniyalu, mogow dali sangi sulen koro, boloci, witamini «A» dili, musokonomaw ka peseli n'u balocogo numan, ninakili banaw kumbenni n'u furakeli ani kumboli kumbenni n'a furakeli ka matarafa sigida la. Boloci b'a to denmisenninw ka kisi senfaabana, sogosogoninje, kannabaganin, janjonyi, keteketenin, bijedimi, joni ani sayi tooro ma. A be musow fana kisi negetigebana geleyaw ma.

Baara in nesinnen be sigidaladenmisennin wolodon ma ka se a si hake san 5 ma ani muso san 15 fo a san 49 ma. Mogo 24 ye kalan in ke ka bo Sirakoro komini dugu 10 kono. Kalan in kofe walasa baaraw ka sabati, keneyaton sigira komini dugu kelenna be kono.

**Mansa Babu Sidibe ka bo
Murukula Sirakoro komini na Kita**

Kalan kun ye ikodon ye

Nzanaw ma da gansan. A be fo bilakoro be se basa la, basa bese se diden na, nka diden be se bilakoro n'a fa la. Bolokonin te dole min, nk'a be doleso jira. Mogo man kan k'a numanbolo sin a fadugu la. N'a fora fiyento ye dugu don, a ne minena a la dugu min na o kodon.

Kalanbali ni fiyento dama ka kan. Kalan de ye mogo ne, a tulo an'a senw ye.

Baarakela to bese be deme soro Mali kono fo senekela. Hali n'a be deme ni fen min ye, o juru be don a la. N'o songo ye kembe saba ye, a be di a ma 350. Nemogow ka sabali, Don ka jan a sebali te. Ni dunkafa ninibaaw ma deme jamana o jamana na, o yiriwali ka gelon.

Goferenaman yere ko ka faantanya kelle ka bo jamana kono.

O siratige la, Abu Tarawele min be wele Abu woroyaku, o ye tulubo izini do dayele Sikaso Wayerema 2 la, Mamasoni koda la. Koorikolow ni bene, izini in be ninnu tuluw bo. A kelen be sababu ye jamanaden do ka baara soro. Ni nin nognaw be caya Mali kono, o ye here ye.

O temenen kofe, ne b'a jira faamaw la ko bolokoli doron te musosaya cayakun ye. Dogotorow yere y'a sementiya ko sigareti ni dole be jate ce ni muso be fagalan folow ye. Ni kanpaniba tun be se ka ke olu dabilali la Mali kono, o fana tun be fisaya.

**Bakari Danbeli ka bo
Sikaso Wayerema 2 la**

Hakilijagabo jaabi

A sebennen don Kibaru N° 408nan kono ko kamalen do ka moto sisibolan binna a ko bibili sanfe cekoroba do kerefe. Cekoroba ye sisibolan ta k'a ben'o di kamalennin jolen ma; a kalaya kojugu, cekoroba sinna k'a fili bajia la. Jininkali kera, ko yala cekoroba be sisibolan in sara wa, a t'a sara de? Ne koni hakili la, cekoroba numanketo ye juguman soro, walima juguman ye cekoroba soro a numanketo. Cekoroba man kan k'a sara. Mogo min bena to ji la, n'i ye negenkoli bilennen sin a la, a b'a dulon o la.

**Bakari Danbeli ka bo
Sikaso Wayerema 2 la**

Kalankene n° 38nan

Lakalili kēcogo misali dō : Kunkanko : I delila ka ntolatan dō laje, a lakali. Walanwalanniba

I Dantigeli

Karidon Feburuyekalo tile 5 san 2006, ntolatanba kera an ka dugu la Kangira, Sana komini na, Sayi Kubeda la, masina kafo la, Segu mara la.

Ntolatan in labenna dugu sanyelemaseli hukumu kono. Ntolatanton fila de ye nōgōn soro. Musotigiw ka ntolatanton ani ce gananw ta. A kera dugu lakoliso ntolatankene kan, nege kanne 16 waati la.

II Walanwalanni

Kabini sōgoma, ntolacikene labenna. A jojan tun be metere 80 bo. A jōsurun tun te teme metere 40 kan. Denmisew yé lasomugu funfun a lamini na k'a ben jama ma; tiiri fila cira jow dala : metere 18 tiiri ani metere 6 tiiri, ka lasomugu funfun olu fana kan. Tiiri min be ntolatankene cētige a jōsurun fe lasomugu funfunna o fana kan, ka tomiba jeman ke cēmance la. Ntola be da yen a damine na. Penaliti be tan yōro min na jōdaw la, tomi jeman kera yen fana ni lasomugu ye. Ntolatan in kibaruya sera yōro caman na ka soro a ma se fōlo. Dōgokun kelen sanni don fōlen ce, musotigiw n'u musow ye lajeba ke. Ji suma, jinibere ni dabilennin, musow be taa n'olu ye ntolatanyorō la u cew kama. Dununfōla, balafola ni filefiyela fana welela kene kan, ka musotigiw jukorōmadon. U y'u kale ko ni ce gananw ye se soro, u tēna to tige ga si

kono o don dugu kono. Ce gananw ye dugu funankeninw ye. Olu sira dutewuli, don ani kaseti lamēn na, u n'u ka npogotigininw. U ko woro karilen be su sama sini.

I n'a fo a bolodara cogo min na, ntolatan daminenna coyi, waati 16

nan selen. Dugu lakolikuntigi n'a ka dankan 2, olu tun ye jalatigēbaaw ye. Tiriko jeman tun be musotigiw la, ce gananw ta tun ye bilenman ye. U benna a kan ka ntolatan kuntaala ke sanga 60 ye. Lafinēbo be ke sanga 30nan na.

File fiyera. Ce gananw girinna. U ka teli, u b'u pan k'u puruti, ka fan bēe ke senno ye. U ma se ka kuru don. Musotigiw sōmina, olu bēe tara u kankan u ka jōda la. Bi ma se ka don u kun. U ka feere tun ye ka ce gananw lagirin k'u fīne bo, ka soro ka fēre u ma. Segennabo waati sera k'u to fu ni fu la. Segennabo waati kono, ce gananw nana nimogōninyatulon bila musotigiw musow la, k'u to o la ka ji suma dabilennin ani jinibere sumanenw ta ka boli n'u ye ka taa u min. Musotigiw y'u wasa dōn kangalibaji kalaman na.

Ntolatankene tun lamininen don k'a ben jama ma. Tēgēre be fo, dunun be fo, bala be fo dōn ni dōnkili ma kōtige.

Ntolatan kun filanan daminena. Ce gananw sen girinyara. Ji suma y'u miē. U desera boli-boli caman na. Ntola yēre te se ka tan ka ne bilen. Dalamankan cayara u ni nōgōn ce, fo u be jini ka kēle. Musotigiw y'u to o la, ka girinko kelen pewu ke ka da u ka jo kan, ka fōlōkō duuru. fōlōkō be kōtige tuma min na, o y'a soro ce gananw ka jo yaarala, 1 ni 0 musotigiw kanu na. Jama girinna ka ntolatankene fa. Jalatigēbaa ma se ka mogow labo. O kera tulon bilalen ye. Jama ye musotigiw ta fo u ka so, u sen ma se duguma.

III Kunceli

Kangirakaw ka dugu seli labanna ni ntolatan ye. Badenya

ntolatan tun don. A da diyara musotigiw la bawo olu ye 1'soro. Nka ntolatan in ma laban konuman, a kēnekaraba jōra, bawo jama firila ntolatannaw kan. Ala ka sanwēre ta jira an na.

Degeliw

1) Lakalili in kalan kosebe k'a faamu.

2) Dantigeli dakunw dafara a kono wa ?

3) Walanwalanni dakunw dafara wa?

4) Kunceli dakunw dun?

5) A laje i yēre ka fēn dō lakali i ka dugu kan k'a mara i bolo kōrō.

Kōlosili : A' kana jininkali ninnu jaabi ci an ma. A kun ye a' ka se ka lakalili kēcogo dōn dōrōn:

Mahamadu Konta

Maliden 2000 : O hake de be Kanadajamana marayorō min be wele

Kebeki, o faaba kono, n'o ye Moreyalie. A kōlosira k'a fo maliden hake tun te teme mōgō 10 kan san 1980 waatiw la.

Sefawari miliyari 114 : Mali mako be warihake minna dunkafa sabatilikama, o don. Wari in be ka jini Mali demebaa nafolotigiw la. Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture y'a yamaruya Mali ka sefawari miliyān 500 bila dunkafa sabatili cakēda in ka bolo kan.

Sefawari miliyari 12 : Cakēda min be wele «CFAO Motōrosi», o ka baarakēnafolo y'o ye. Cakēda in ka yōrō kura kurunbonkarila arabadon mēkalo tile 18 san 2005 jamanakuntigi Amadu Tumani Ture fe.

Sefawari miliyari 3 ani miliyon 300 : Poroze min nesinnen don fōrobayorōw tōpotoli ma sigidaw la, n'a be wele «PAFOC», o ka baarakēnafolo y'o ye. San 7 poroze in sigira sen kan Mali ni Alimanjamana ka jēkabaara kōnōna na. Minisirio min nesinnen don faso tōgōlafēnwanidugukolokow ma, poroze in b'ale lahōrōma kono.

Dukəne 22nan

Muso tɔgo muju ani sabali, a jamu, cèsiri ani cèsiri

Muso tɔgo muju ani sabali; o bora muso joyoro la an ka hadamadenya kɔnɔ. Kumadɔnnaw y'a jira ko mujuoso de laban kera muso ye.

Bi, kabini npogotigiya waati, a bɛ nini muso fɛ, a ka se a yere la, a ka se a ka taafebolo la, a k'a yere minɛ.

O nɔgɔnna te fo cemannin ye. Funankeninya waati la, ni cemannin min te gerɛ musomanninw na, a te teriya sama u fɛ, a mako te musoko la, a bɛ fo k'o kun salen don, ko ce musoman don, walima k'a te ceyla. Kasɔrɔ Funankeninya waati de ye ceyaminenw ladonniko numan waati ye k'a lakana manamanakow ni banaw ma.

Bi, furuko geleyara. Se te ce caman ye. Mūsow fana nejuru ka jan. Ce be se ka meen gananya la, a b'a sako ke cènimusoya la, ka sɔrɔ mɔgɔw bolo ma bɔ a kan sigida la. Nka muso mana balikuya, n'a te furu la, a bɛ ke sigannamɔgɔ ye. Nkalon caman be da a la kasɔrɔ o

t'a son ye. Cemannin be tijen'i tan ke, fen te fo o la, ale mana kelen dɔrɔn ke, a mako be sa. Muso mana furu fana, o da kelen don. Muju ni sabali, ka ke miseli ye ka a ce n'a somogɔw kala nɔgɔn na, o de bɛ fo ka don a tulo la, n'a be taa a cèla la. Furuso la, muso ka kan k'a nege ben ce nege mana a kejɛ, o be se ka muso wɛre furu. Denw ladonni, ce ladonni, a balimaw, burankew ni buranmusow, fo ka se nimogɔniniw ma, muso ka kan ka ninnu bɛe minɛ ka jɛ, k'u jɛjɛ kun, ka ke namanton ye, nɔgɔ bɛe lajelen ka fili a kan.

Wa ni sinamusow sɔrɔla a la, o muju n'o sabali kelen in de be jini a fɛ, walasa ce ni be lafiya, denw be lamɔ ka jɛ, sigi be nɔgɔya.

Bi, caman farala musow kunnadoni kan. Denwolo, dennadon, cèladon taafebolo

lakanani ni gadon, muso ka kiseya te jate minɛ olu dɔrɔn fe sisani. Muso min cèsirilen don, a be se a yere kɔrɔ, a jolen be ni ce n'a denw ka musaka caman ye, a be balimaw ni teriw kunkow ke, a be fo k'o de ye muso numan ye. Ni musomannin ye ko faamu joona, n'a ladamuna ka jɛ, a lajini fɔlo man kan ka ke cèko ye bilen an fe yan. A lajini fɔlo ka kan ke, ka kalan, ka baara sɔrɔ, ka warisorɔbaara dɔ kɔni ke, min te tanga bɔ a kan sigida la. A ka kan k'a jini ka se a yere kɔrɔ. A kana a jigi da fa kan ani ba, kuma te a ce ma. A k'i jigi da a yere kan ani Ala. O dɔrɔn de be mɔnɛ bo a la. O te taa cèsiri kɔ ani cèsiri. Muso ka ce cogo min na bi, cew bɛna u jɛna ta muso cèsirilenw de cèla. Muso cèsirilenw de be se k'u sago fana ke muju ani sabali kɔnɔ. O de kama, an ko muso tɔgo muju, ani sabali, a jamu cèsiri ani cèsiri.

Mahamadu Kɔnta

Demokarasi ye san 15 sɔrɔ Mali kɔnɔ

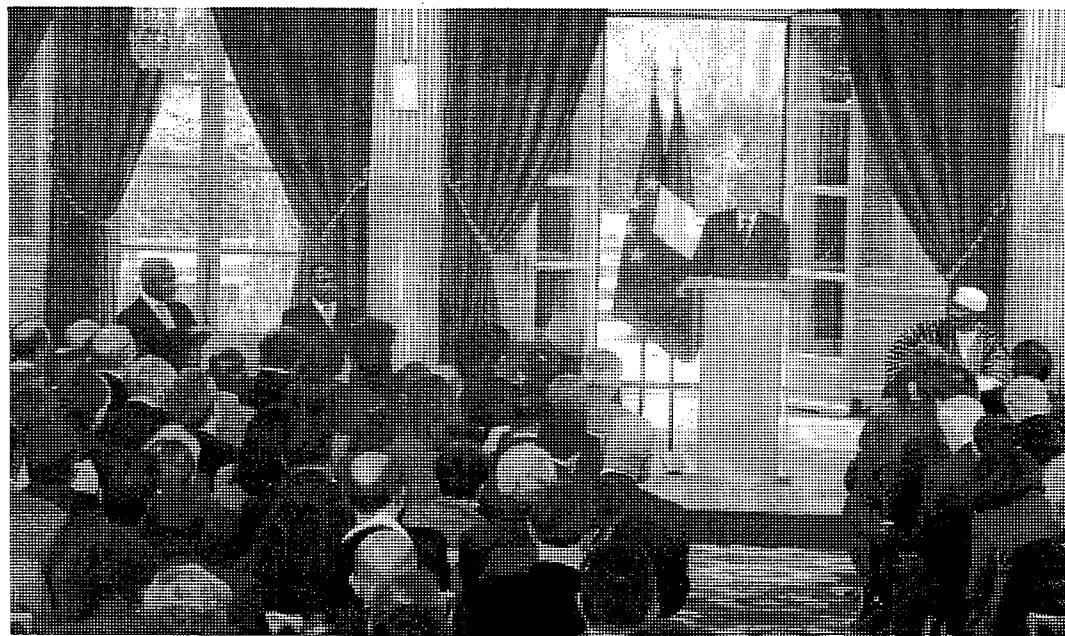
Marisikalo, n'oyetubabusankalo 3nan ye, o na to malidenw hakili la ka da koba fila kan : lakołidenw ka jemɔgo saya san 1979, Abuduli Karimu Kamara KABARALI ani san 1991 fangayelema. KABARALI ka kele kun tun ye kalan kecogo numan jinini ye, faantanden ni faamaden, bɛe lajelen ka damakene dɔnniya sɔrɔcogo numan na forobakalansow la. O ko be cogo di bi? Kalankecogo numan kɔnɔ, o kuma te se ka fo bilen, wa faantandenw garijegɛ be ka dɔgɔya kalansola. O de kama halibi lakołidenw ka kele be senna. Un i fanga benna a kan sisani, k'u b'u to kalan na ka kele ke, u ka lajiniw sabatili kele, kasɔrɔ u ma tijen'i ke, kasɔrɔ u ma bɔ ka taa so. Murutiliba min kera san 1991, n'a kuncera fangabinnna, kunjɔnjɔn minnu kera o sababu ye, o dɔw tun ye paritikelenko dabilali ye, tojoni keleli, saraw sɔrobaliya, baarasɔrobaliya, lakołi tijen'i, forobanafolo burujali, ani

kunnafonidilaw degunni u ka baaraw la. O be cogo di bi? Ala ko tijen'e, fangayelema nafa cayara malidenw kan : sirabadilanw, kalansojow, kunnafonidilaw cayali : arajosow, jabaraniso, telefoni, desantaralizasɔn waleyali, pariticamanko dagali, sara n'a dɔgɔya bɛe, a be sɔrɔ, ani basigi sabatili jamana kɔnɔ. An ka duguba caman cogoya yelemana k'a sababu ke baarabaw ye. Jamanaden ja geleyara k'u jɛ yele, ka faamuya caman sɔrɔ, jamana taabolo kan, politiki, sɔrɔ ani yiriwali nasirawla, k'a sababu ke demokarasi ye. Nka baaraba de be demokarasi bolo halibi, min tora, o de ka ca ni min kera ye. Dunkafa sabatili, an yere ka se k'an yere balo, o ma ke. Jamana fan tan ni naani kɔnɔ, bɛe lajelen ka ji saniman sɔrɔ, a jemai sago la, ofana ma ke. Kalansoko b'o cogo la, dɔgɔtɔrɔsoko ani denmisɛnw ka

baarako. fen min yere ka jugu n'a to bɛe ye, o ye jogow yelemaniko ye ani hakililaw. San 15 demokarasi in ma se ka fasodennumanya hakilila banban malidenw na a jemai ani forobafɛn mincogo numan, sanko politiki. Jamanaden fanba ka jate la politiki ni politikimɔgɔ, nin bɛe kɔrɔ ye janfa, nkalon, namara, binkanni ani sonyali. Paritiw kɔnɔ geleyaw ye caman bɔ dannaya la ka jɛsin u ma. Pariti kɔrɔbaw fanga dɔgɔyara, n'o ye «Erideya» ni «Pɛsipe» ye. Paritiba kuraw, n'o ye Adema, Senidi, ani Eripemu ye, farafarali donna olu bɛe kɔnɔani bɛnbaliya. nafolokon ijoyɔrɔko ye bɛe hawuya. Yɛremabila fana be ka ke damatɛmɛ ye, o te demokarasi ma hɛre ye. Dannaya be paritintanw kan ka temɛ paritilamɔgɔw kan. Demokarasi kɔnɔ sɔrɔla, nka a sinsinnan ye : Donni, Baara ani Tilennenya ye.

Mahamadu Kɔnta

Farafinna yiriwalibaaraw musaka labugunni feere

Faantan jamanaw k'u ka dème sorolen lakana ka ne

Musaka min be bo yiriwali sira kan kɔrɔlen, o tɛ laboli ke bilen. O la fo feere wɛre ka boloda a musaka sɔrcoco la. O hukumu kɔnɔ, laje kera Pari (Faransi) feburuyekalo tile 28 san 2006. Faransi jamanakuntigi Zaki Siraki ye nin naniya in siri Faransi ni Farafinna ka laje 23nan min kera Bamako desanburukalo temenen in na. Walasa dijɛ jamana bɛe ka yiriwa ka se hake kelen na san 2000 in kɔnɔ, a jirala musaka min be don yiriwali dafe o ka sigiyɔrɔma fila; n'o be ben sefawari miliyari ba 75 ma san o san. Nin waleya in na fisaya faantanjamanaw ma; kɔrenkɔrennenya la Farafinna, sumayabana, sida, sɔgɔsɔgoninje ani jilabanaw dagayɔrɔba y'ale min kɔnɔna ye. A n'a to, o bana ninnu ka se ka kunben, ka kalan jiidi, ka ninini fanga bonya, ka kɛneyafuraw lasɔrɔli nɔgoya mɔgo bɛe fe.

Walasa nin ko ninnu ka sabati, Faransi b'a fe k'a damine san 2006 in na, musaka dɔ ka tige pankuruntasaraw la ka fara nɔgɔn kan Farafinna yiriwali musaka labugunni kama. O musakanin tigeta in kuuru be se sefawari miliyari 130 ma san o san.

Faraʃejamana ni Farafinjamana

min tun be laje in na Pari, o tun be surunya jamana 100 na,

Mali jamanakuntigi Amadu Tumani Ture, Farafinna kelenyatɔnba nɛmɔgo n'o ye Kongo barazawili jamanakuntigi ye, dijɛ tɔnba ONU nɛmɔgɔba Kofi Anani ani Nelson Mandela furumuso Madamu Garasiya Mayikɔli, olu welela laje in na Zaki Siraki fe. Laje in yere bilala hukumu min kɔnɔ, o ye «Dinɛmaa ka nɔgɔndɛme ka nɛsin faantanya kɛleli ma».

Dinɛ forobayali sira min tara jamana dɔw fe k'u ke baana ye, a b'a to olu ka doɔnin b'u bolo nafolo la k'a tila faantanw ni nɔgɔn ce. O dinɛmaa ka bolobilankun kecogo fɔlo bɛna ke doɔnin tigeli ye pankuruntasaraw la. Mɔgo minnu be pankurun ta ka taa u yere ka makobaw la ani jamana nɛmɔgɔw, musakanin bɛna tige olu de kun. Minnu teriw ye ci bila u ma ka na bo u ye, fɔn te tige olu ta la.

Jamana minnu jenna ni nin naniya in ye yiriwali senkɔrɔmadonni na, pankurun fɛn o fɛn mana jigin o pankurunjiginkenew na, wari in be tige o pankuruntasara bɛe la, hali n'u y'a soro o pankurun biyew tara jamana wɛre la. Faransi depitebulon

jenna ni sariya in ye san 2005 desanburukalo la, nka a waleyali be damine san 2006 zuluyekalo tile 1 la. A nininen don pankurunjekuluw fe, u ka labenw sabati ka bila o waati ne min b'a to geleya te don a baaraw la. Musaka in be mine Faransi dugukolo kan pankurujiginyɔrɔ bɛe la ani pankuruntala bɛe la, fo mɔgo minnu teriw be k'u wele Faransi walima jamana werew la.

Musaka tigeta hake man kan ka tɛmɛ min kan, o faranfasiyalen don sariya fe ka keŋe ni pankurun ka wulikajiginw hake ye ni pankuruntala kelen-kelen ye u yere mako kama walima jamana mako. Kunnafoi lasera ONU, bankimɔnjali, «FMI», nansarajekulu ani «G8» la kaban.

Laje in damine na, Zaki Siraki y'a nini setigijamanaw ka jen u ka juruw ko faantanjamanaw na, ani u be dème min di yiriwaliko la, n'o tilance nesinnen be Farafinna ma, yanni san 2010 ce, u k'o se sefawari miliyari ba 25 ma san o san. Siraki ka fo la halisa, o demewari in ka dɔgo n'i y'a ni geleyaw suma nɔgɔn ma, an y'a naniya ka sefawari miliyari ba 32.500 min di san o san yanni san 2015 ce, fo an k'o ke miliyari 100.000 ye san o san, walasa an ka naniya sirilenw ka se ka no bo yiriwaliko la.

Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture ka fo la, «nun, o k'a soro doni kun b'i yere bolo», an bɛna kunnafonidiw ke UEMOA jamanaw kɔnɔ, Farafinna yiriwali-musaka labuguncogo kura kan. Nka wari soro dama te se ka geleya ban ni warilabaarajamanaw ma baara ke jelena na ani ka wari don a donda fe. O la, fo yuruguyurugu kɛleli ka mine sebe la. Jamana min be i n'a fo Mali, o naniya ye jamanadenw lafiyali ye ni sirabaw cayali ye, ka soro ke senko la n'a ma ke ni sanji nani ye, bɛe ka ji saniman soro a bolo kɔro ani ka kurun ni telefoni soro n'a ma ke ni musakaba boli ye.

Salimu Togola / Dokala Yusufu Jara

Kasiki ni motobolisəben wajibiyalen don Mali kōnō

Jateminew y'a jira Bamako kōnō, ko sirabakankasaara mogo bōnenen fanba ye mototigiw ye. Cakēda min nesinnen be siraba sariya ma Mali kōnō, o y'a jira ko san 2004 na, kemesarada la, motobolila 56 njogonna ye kasaara sōc. Motoba kura da nōgo minnu bōlen be sisani, o ye moto hake sigiyoroma 10 an be don min na. Moto minnu be wele Jakarita, Daragon, Sanili; olu de ka ca a la kosebe. Teliyakoju, hakili dōgoya ani siraba sariya dōnbaliya bēna ni kasaara caman ye fo ka se nitjé ma. A kolosira ko kasaara

ninnu na, mototigiw de be to sisi la ka caya sabula yēstangalan t'u la.

O hukumu kōnō, jamana nēmogow b'a wajibya motololila bēs ka kasiki don a kun na, ka motobolisəben ta ani ka pilaki nimoroma ke moto kofela la. Kasiki sōngō hake b'a ta 1.200 la ka se 1.600 ma.

Motobolisəben be ta sefawari 1.950. Moto misennin bolisəben be ta 400.

Moto yamahadamu, yamahasan, Dete ani Seze 125, pilaki be ta olu la ka fara motobolisəben kan. Moto misennw

n'o ye Setenin, kamiko ani Ninja, motobolisəben dōron be ta olu bolili la. Motobolisəben wajibiyalen don mogo kan a san 16.

Motoboli dagalen don mogo ye min si hake sera san 14 ma.

Motoba pilaki be sōc 2.100.

Wa kelen ye wusuru ye, 800 ye pilaki sōngō ye, 300 ye tēnburu sōngō ye. Cakēda kelen min nesinnen don pilakidilan ma Mali kōnō, o ye «Mali Pilaki» ye.

Kasiki kōni wajibiyalen don moto sūguya bēs bolibaa kan. Mogo min mana min kasikintanya ani pilakintanya nōf, a be dōrōme 400 alimani sara.

Sēben ninnu be sōc Mali marayorō bēs bolifenkow nōgōyasow la.

A. M. Sise/Dokala Yusufu Jara

Erinesi tigi nana layidu dafa la

Malamini Kōne min ye Erinesi tigi ye, a nana jamanadenw bō kunpan na. A tun be mogo caman nēna Samatasēgew gosilen k'u sen bō Kani 2006 janjo la, ko Malamini Kōne y'a kōdon jamanaba in farikolojenaje la dingé kōnō.

Taratadon marisikalo tile 7 san 2006, Malamini Kōne nana ni ntolatanfini, kepini, finikanfini, degelikaramogo, donfini an ntola caman ye, ka di Mali ntolatantonw ma, walasa u yecogo kā nē, u kana njugun u yēre la Mali ni jamana wērew ka nōgōnkunbenw kene kan.

Deme ninnu dira Mali denmisēnw ni farikolojenaje minisiriso la, minisiri Nace Pileya, federason nēmogōba, Mali olēnpiki ni farikolojenaje nōgōgōba ani farikolojenaje tōw ana wōgōmenw kene kan.

Malamini Kōne nana layidu dafa la, a ye layidu min ta san 2005 marisikalo la.

Jamanakuntigi dagayoro la Kuluba, Malamini Kōne ye

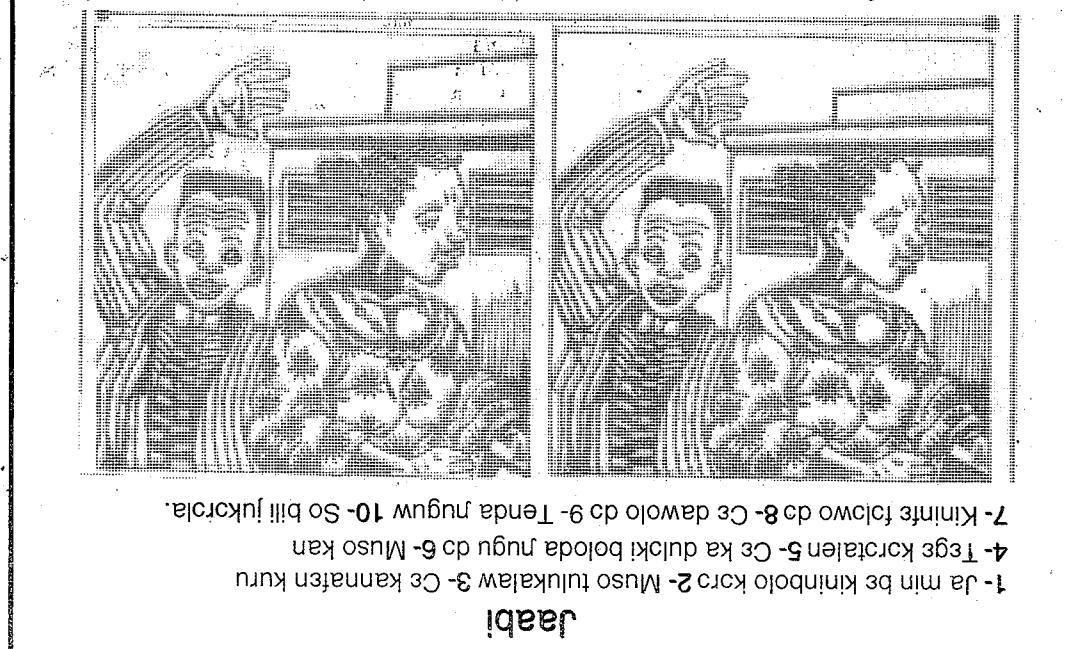
farikolojenajeminen caman don Amadu Tumani Ture bolo, a k'u di Mali denmisēnw ma. A ye minen minnu di, kaye 100.000, ntolatan-samara 1.563, ntolatanfini 1.400, ntola 180, basiketifini 500, basiketibalon 100 ni samara 106, bolokurunkefini 100 ani siteyidi

Erēne 1.104. Erinesi sēbenen be nin bēs kan. Málamini yēre tun ye bolokurunkela nana ye min si hake be san 34 na ninan. A bōra Nēna, Sikaso mara la a san 10 waati ka taa Faransijamana na.

Salumu Bajaga Dokala Yusufu Jara

TULON

Nin ja fila dilanbaga y'a dabo a kama ka fili 10 k'u la. A y'olu nini

7- Kiniife fidawo ds 8- Ce davolio ds 9- Tenda nuguu 10- So bili jukcrila.

4- Tegez kardatlen 5- Ce ka dliyki boloda nuguu ds 6- Mluso kan

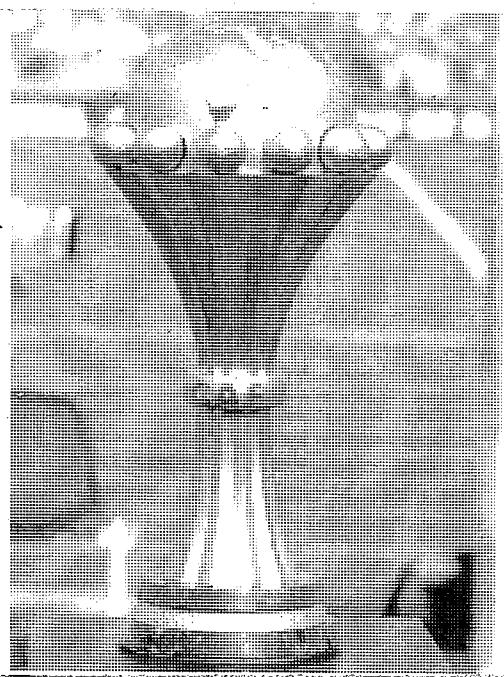
1- ja min be kinibollo kars 2- Mluso tulukalaw 3- Ce kannatien kuru

jaabi

Kani 2008 ntolatankuluw sigira

Kani 2008 ntolatan min bëna ke Gana jamana na, Farafinna jamana 47 bëna o nebila ntolatanw ke; Mali b'u la, nka Santarafiriki ni Gine Bisawo ye walān sème a ko la. Jamana tōw sigira ntolatankulu 12 ye; kulu 11 ye jamana naani - naani ye, a 13nan ye jamana 3 ye. Kulu 12 ninnu kelen-kelenna kono, jana bë yamaruya soro ka taa fara Gana kan. O bë ke jamana 13 ye. Kulu 11 minnu kelen-kelen ye jamana naani-naani ye, olu kono, joyçrø filanan bë minnu bolo, olu la, jamana saba bë ta minnu ka kuru ka ca ni tōw ta ye. O b'a dafa jamana 16 la. Nebila ntolatanw bë damine san 2006 in setanburukalo tile 1; san 1 bë k'o ntolatanw na.

Ntolatankulu 9nan na, Mali, Togo, Benen ani Saralon bë njogon soro. Nin jamana ninnu man kan ka girinya Samataségew ma; u ka kan k'u ta juru sara Togo la nin sen in na. Mali ni Saralon bë folo ka njogon soro Firitawoni san 2006 setanburukalo tile 3 walima a tile 5. A filanan ye Togo ye okutoburukalo tile 8, k'a laban ni Benen ye marisikalo tile 25. O ntolatan laban fila ninnu bë ke Bamako. Mali - Benen, o komasegin ye san 2007 zuwenkalo tile 1 ye. Zuwenkalo tilance la Saralon bëna a ta komasegin ke. Togo ta komasegin bë ke setanburukalo la san 2007. Jamana ninnu ye njogon soro ntolatanw na a ka ca. Kani 1998 hukumu kono, Mali ni Benen kumbenna nebila ntolatanw na; okutoburukalo tile 6 san 1986, Mali ye Benen gosi 2 ni 1 Kotonu. O komasegin kera Bamako. Mali ye Benen gosi kokura o la san 1997 marisikalo la 3 ni 1. San 1984 waati, ka Berema Tarawele, Pokcri, Amadu Paté Jalo, Modibo Dunbiya ani Ala ka hine Lasine Sumaworo la, k'olu to

Kupudafiriki jonjon

Samataségew la, Mali ye Benen gosi 2 ni 1 Bamako. O ntolatan komasegin na Kotonu, u ye filaninbin ke 2 ni 2. Mali ni Benen ka njogonkunben laban kera san 2001, Kabarali kupu kunna. U ye filaninbin fana k'o la Segu 2 ni 2. Mali ni Saralon te fama njogon ma kabarali ntolatanw na. Saralon sera Kani kene kan sije 1; o kera Tinizi san 1994. Nka jamana fila ninnu ka ntolatan fofola san 1973, Kani 1974 min kera Eziputi, o nebila ntolatanw na. Mali ye Saralon gosi Bamako o la 4 ni 2 kasoro u tun ye filaninbin ke Firitawonu 1 ni 1. Kani 1982 min kera Dakaro, o nebila ntolatanw na, Mali desera Saralon na Bamako san 1991 zuluyekalo tile 14; ka soro ka taa a gosi a ka so 1 ni 0. Mali ni Saralon ka njogonkunben laban kera kupu Kabarali kunna san 1997 Banjulu, u desera njogon na o la tuguni 0 ni 0. Mogo te jor a keljenjogon na. Togo min jatelen don kulu la jamana fariman ye, Mali ka kan k'a fari fan jugu jira o la ntolatan nataw la. Mali ni Togo ye njogonkunbenko 12 ke, 6 da tora Samataségew la, a

ye Togo gosiko 4 ke. Kani kunna u ye njogon soro sije 3 : kelen kera Yawunde 1972, a to fila kera Kani 2006 nebila ntolatanw na. Mali gosira a fila bee la Togo fe.

Mali ni Togo ka ntolatanw na, mogow k'a to u hakili la, k'u ye njogon soro ntolatanba 6 dɔrɔn de la. Togo ye sebaaya soro sije 4, Mali y'a soro sije 1, u ye filaninbinko 1 ke.

Ntolatankuluw

Kulu 1 : Jibuti, Gabon, Kodiwari, Madagaskari

Kulu 2 : Bosuwana, Burundi, Eziputi, Moritani

Kulu 3 : Lesoto, Nizeri, Nizeriya, Uganda

Kulu 4 : Ili Morisi, Ili Seseli, Sudan, Tinizi

Kulu 5 : Kameruni, Gine Ekatoriiali, Liberiya, Ruwanda

Kulu 6 : Angola, Eritere, Keniya, Suwaziland

Kulu 7 : Burukina, Mozambiki, Senegali, Tanzani

Kulu 8 : Alizeri, Kapuwéri, Ganbi, Gine Konakiri

Kulu 9 : Benen, Mali, Saralon, Togo

Kulu 10 : Kongo Kinisasa, Ecopi, Libi, Namibi

Kulu 11 : Cadi, Kongo Barazawili, Afirikidisidi, Zanbi

Kulu 12 : Malawi, Maroku, Zimbawe
Salumu Bajaga
Dokala Yusufu Jara

«AMAP» kuntigi

Solomani DARABO

-Mali kanw kunnafonisbenw
baarada kuntigi

Janze SAMAKE

Kibaru

BP : 24 Telefon: 221-21-04

Kibaru Bugufiye Bosola

Bamako - Mali

-Sebenbagaw kuntigi

Badama Dukure

Sebenjiékulu

Mahamadu Konta, Dokala

Yusufu Jara, Badama Dukure

Labugunyoro: Kibaru gafedilan
baarada

Bolen Haké 16 000